

5

1700-1789 LA GUERRA DE SUCCESSION I LA FI DELS ESTATS DE LA CORONA D'ARAGÓ

El 1700 **Carles II** mor sense descendència. S'obre un **conflicte dinàstic pel control de la Monarquia Hispànica**. El borbó **Felip V**, per la seva actuació despòtica deixa de rebre el suport de la Corona d'Aragó, que veu en l'Habsburg **Carles III**, aliat d'anglesos i holandesos, garantia de **respecte al propi parlamentarisme i a l'estructura confederal**.

El 1707 la derrota austriacista a Almansa és la **fi dels regnes de València i d'Aragó**. Abandonada pels aliats en el Tractat d'Utrecht, pel qual Menorca esdevé britànica, Catalunya resisteix —fins la caiguda de Barcelona l'**11 de setembre de 1714**— sota el lideratge de **Rafael Casanova, Antoni de Villarroya, Josep Moragues i Francesc Macià «Bac de Roda»**. L'any següent cau Mallorca. El país pateix **saquejos i terrorisme militar** sobre la població civil; **presó i exili** per desenes de milers de persones; **prohibició de tenir armes i correspondència amb exiliats**...

És l'inici de l'**absolutisme borbònic**. Els **Decrets de Nova Planta** de 1716, uniformitzen tot el Regne d'Espanya, abolint els Furs, Constitucions i institucions d'autogovern dels estats de la Corona d'Aragó. Excepte el Dret Civil català, són **eliminats els drets i llibertats** acumulats al llarg dels segles a través de lluites socials i pactes institucionals: sense Corts, **Catalunya perd el poder de decidir** la seva participació a les guerres; la Reial Audiència, que assumeix funcions judicials i executives, és controlada per **magistrats castellans**; els càrrecs municipals són nomenats pel poder reial que aviat hi reintegra la noblesa; **es substitueix el clergat autòcton; s'imposa el castellà com a única llengua oficial**; es tanquen totes les universitats i es crea la de Cervera; es creen **impostos confiscatoris** com el cadastre, i es grava el tabac, la sal, el sucre, el paper timbrat...

Lluny d'acomodar-se, la **resistència** dels catalans es manifesta contínuament al llarg dels anys a través de **crides** com *Via fora els adormits* (1734) o el Memorial de Greuges (1760) i **revoltes** com l'avalot de les quintes (1773) o els rebomboris del pa (1789).

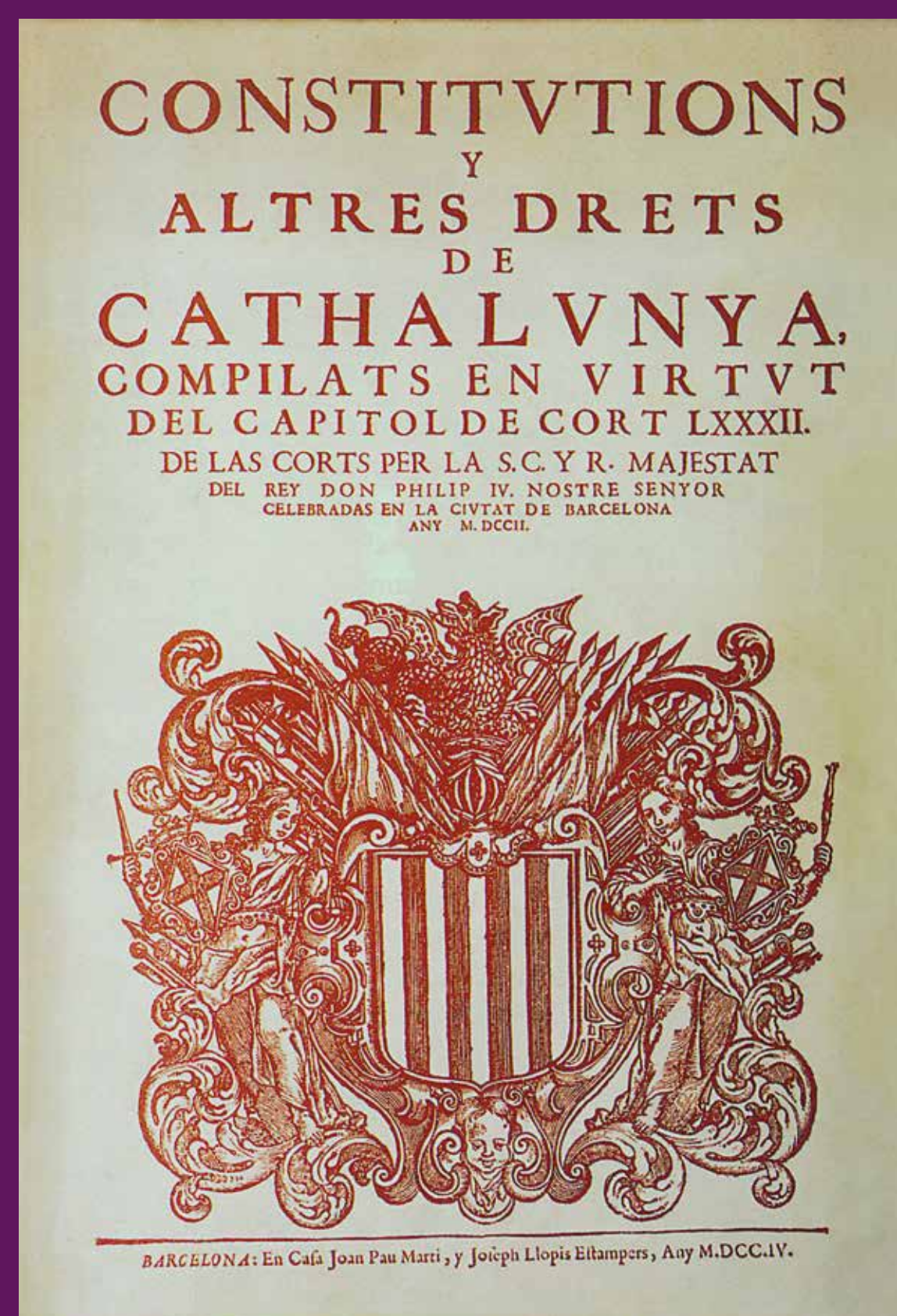
Barcelona, 11 de setembre de 1714
Quadre d'Antoni Estruch, *L'Onze de Setembre* (1909), que interpreta el moment en què el conseller en cap de Barcelona, Rafael Casanova, cau ferit enarborant la bandera de Santa Eulàlia en defensa del baluard de Portal Nou, en la batalla final de la Guerra de Successió.

FACS

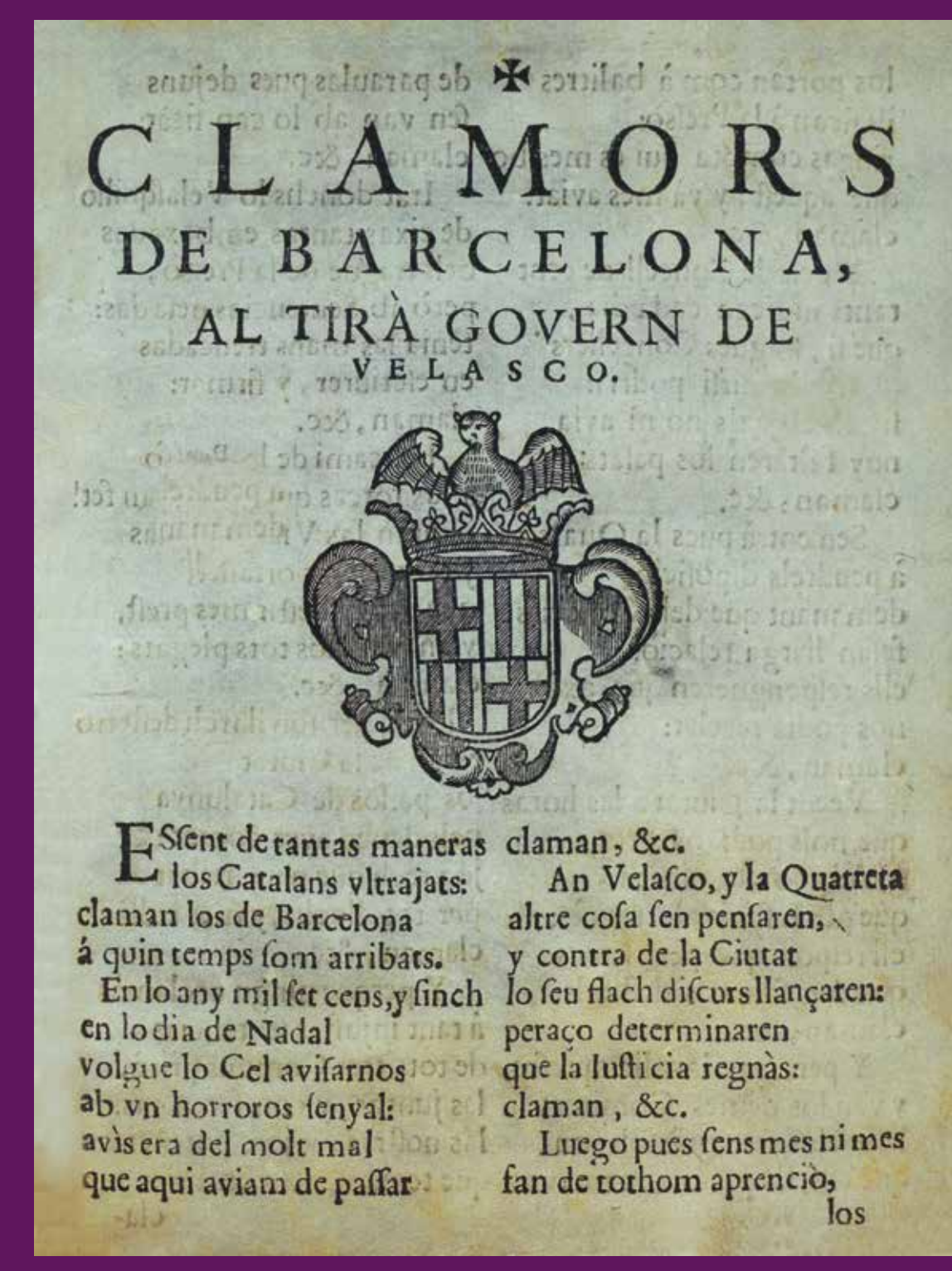
Almansa, 25 d'abril de 1707
Quadre de Bonaventura Ligli, *Batalla que es va donar als camps d'Almansa per les armes de les dues corones* (1707), que reproduïx l'escenari de la batalla cabdal que provocà l'abolició dels furs dels regnes d'Aragó i de València i la seva fi com a estats independents.

MP

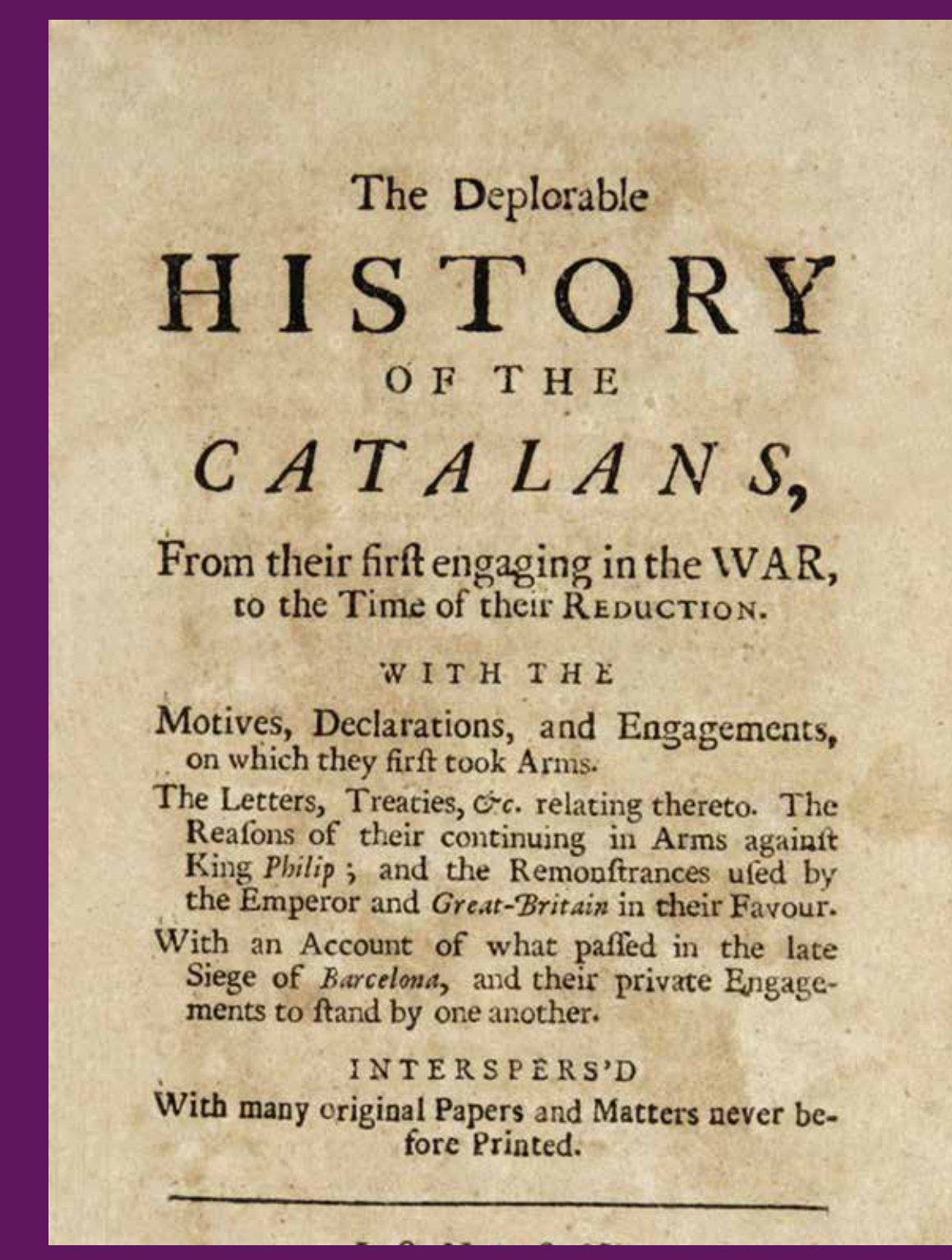
Barcelona, 1701-1702
Constitutions and other rights of Catalonia (1704).
Malgrat convocar les Corts Generals i jurar les constitucions, l'absolutisme de Felip V mai encaixa amb la política catalana.

BC

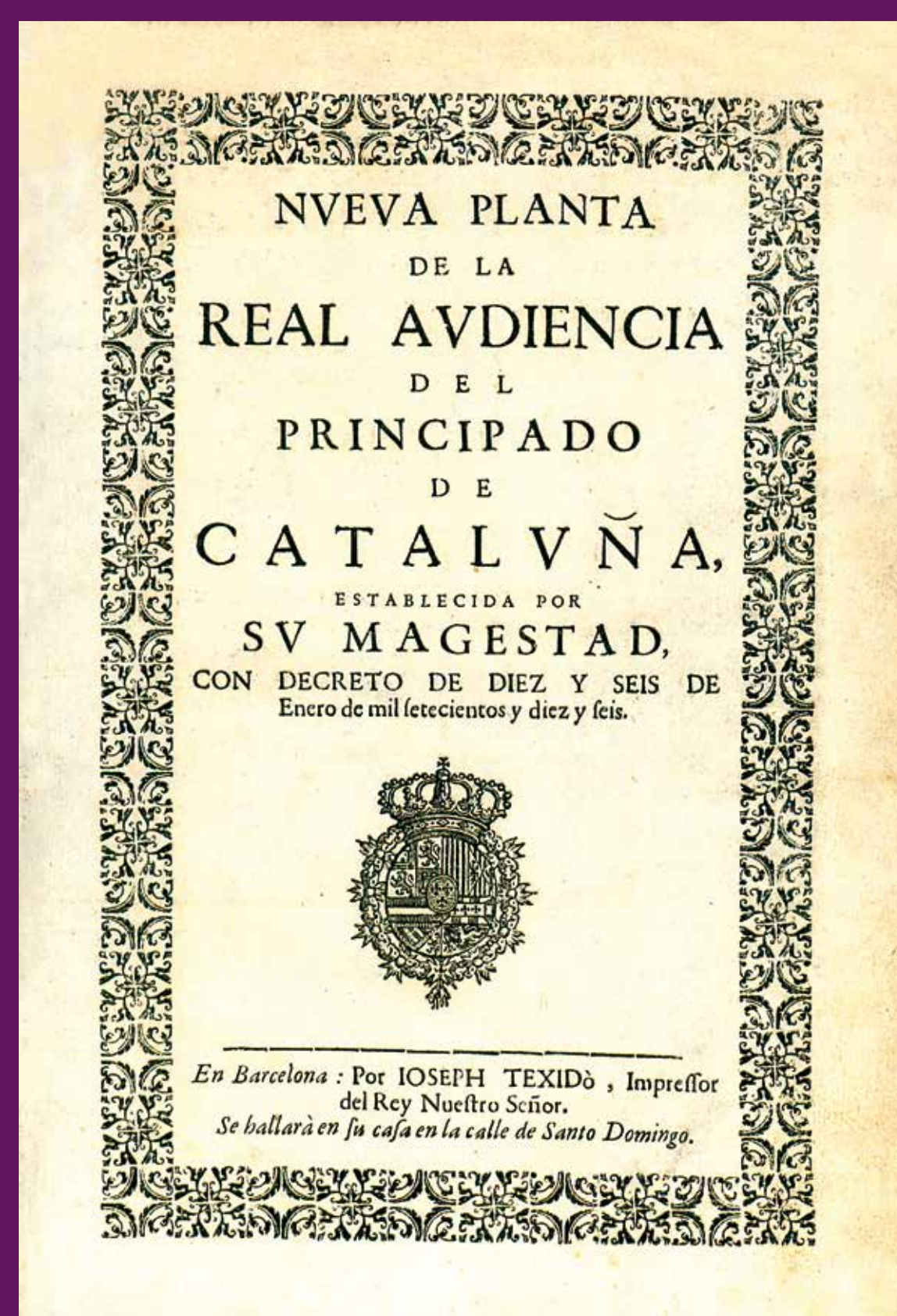
Barcelona, 1705
Clamor de Barcelona, al tirà govern de Velasco.
Propaganda austriacista que reflecteix les queixes dels barcelonins a la repressió generalitzada pel virrei borbònic de Catalunya, duc de Velasco.

BC

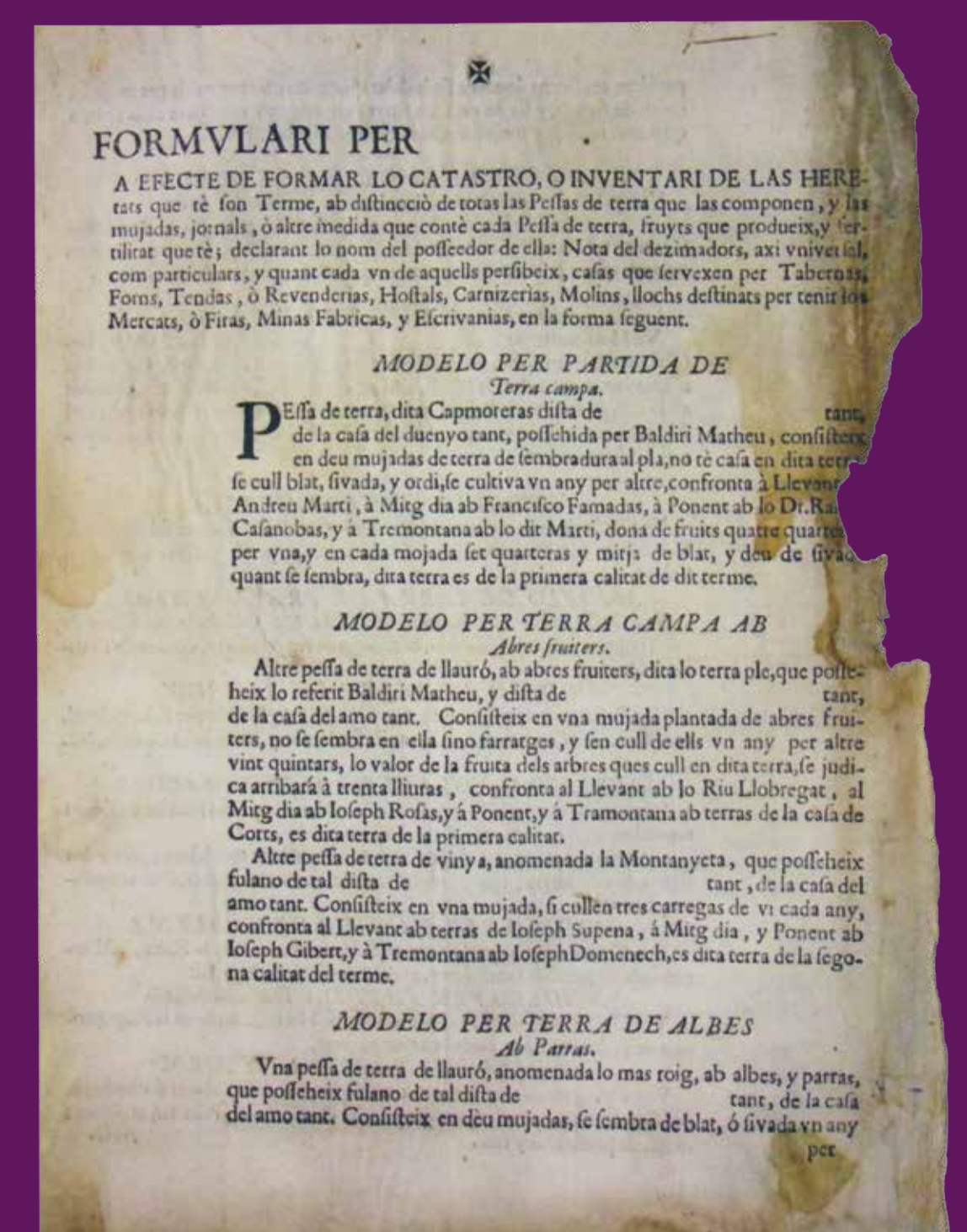
Londres, 1714
The deplorable history of the Catalans.
Fulletó dels liberals anglesos on es critica el govern per haver signat el Tractat d'Utrecht amb el qual els aliats austriacistes abandonen una Barcelona que decidí resistir sola el setge borbònic.

BC

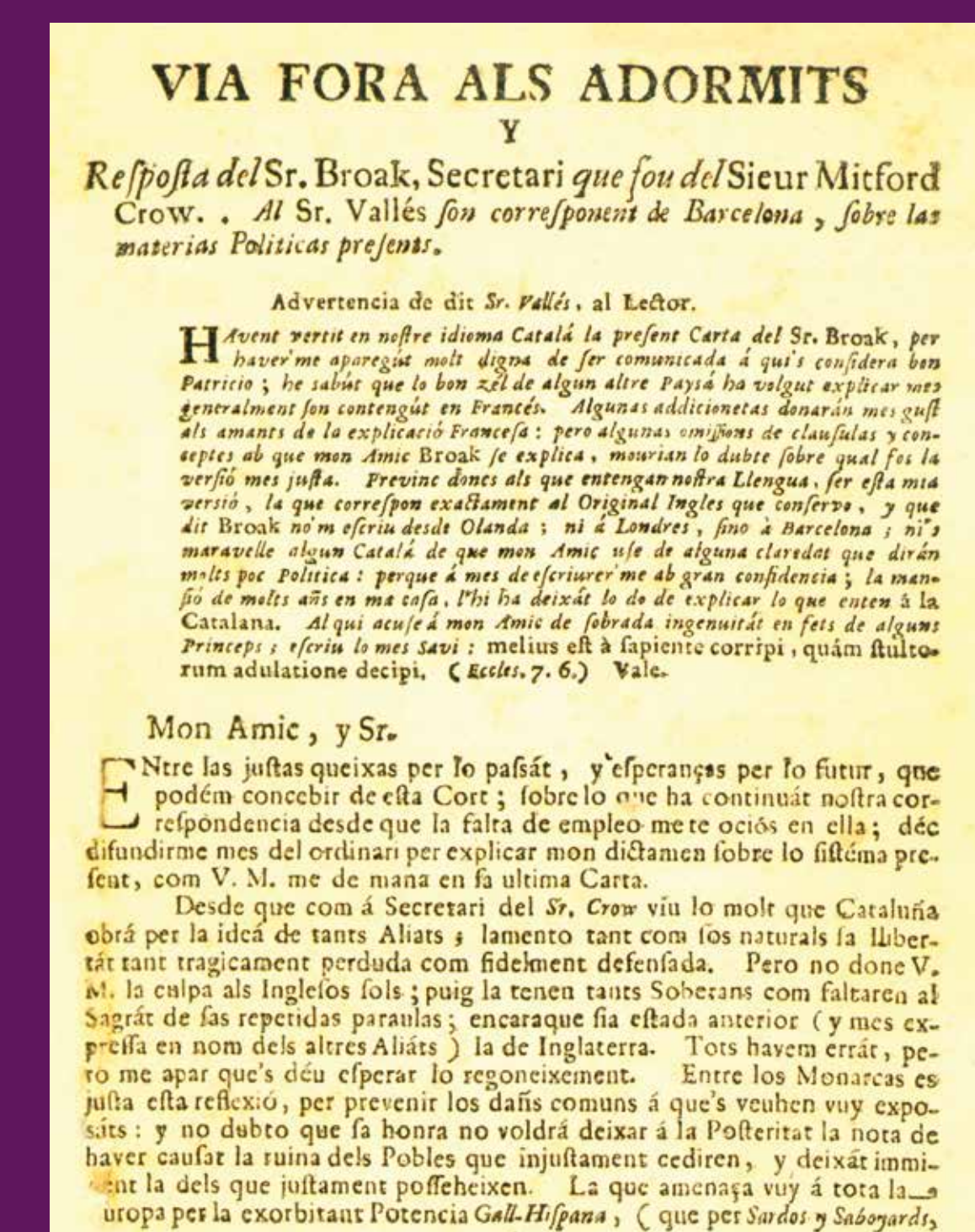
Barcelona, 1716
Decret de Nova Planta promulgat per Felip V, que significà l'abolició de les constitucions, lleis i institucions de Catalunya, establint una administració única de matriu castellana i centralitzada a Madrid.

BC

Circa 1720
Formulari per a efecte de formar lo catastro...
El desconeixement de la llengua castellana per part de la majoria de la població va obligar les autoritats borbòniques, malgrat la seva decidida voluntat d'implantar el castellà en l'àmbit oficial, a transigir, per raons pràctiques, i editar impresos en català per al cadastre.

AMSJA

Barcelona, 1734
Via fora als adormits.
Opuscle antiborbònic que, vint anys després de la desfeta de Barcelona, crida a la defensa de les llibertats arrabassades, reclama els territoris cedts a França pel Tractat dels Pirineus i advoca per la creació d'una República catalana.

BC

LLIBERTAT!